

Luleå stifts prästlönetillgångar

Siffror inom parentes avser fjolåret

Prästlönetillgångarna i Luleå stift hade 1 januari 2021 ett marknadsvärde på cirka 900 mkr. Den största tillgången är markinnehavet på totalt ca 63 000 hektar. Totalt brukar stiftet 35 000 hektar, vilket motsvarar 55 % av innehavet. Varje år säljs virke till ett värde av 15 – 25 miljoner kronor.

Utöver den mark som brukas finns cirka 5 000 hektar som är föremål för reservatsbildning eller avser frivilliga avsättningar. Virkesvärdet på den skogsmark som inte brukas uppgår vid en försiktning beräkning till 200 000 000 kr (186 000 000 kr).

23 000 hektar är annan mark än skogsmark (t.ex. myrar, vägar, kraftledningar).

På all skogsmark som förvaltas av Luleå stifts prästlönetillgångar finns även renskötselrätt. Detta innebär att samebyn får använda mark och vatten till underhåll för sina renar.

Vid all skogs- och markförvaltning tas stor hänsyn till naturvårdens, kulturmiljövårdens och det rörliga friluftslivets intressen.

Stiftets hus i centrala Luleå, där bland annat Stiftskansliet finns, är också det en prästlönetillgång.

Övergripande målsättning

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att de ger bästa möjliga uthålliga avkastning till nytta för de andelsägande församlingar. Utdelningen till församlingar och kyrkans interna utjämningsystem ska vara stabil och öka kontinuerligt när resultatet medger det. Målsättningen är att över tid öka den årliga utdelningen till 2 % av tillgångarnas marknadsvärde (efter att tillgångarna värdesäkrats). Det motsvarar en utdelning på cirka 18 mkr.

Skogs- och markförvaltningen ska bedriva ansvarsfullt med hög virkesproduktion. Det pågående arbetet med arronderingsförbättring av skogsmarksinnehavet ska fortsätta. En viktig del för att uppnå målen är att nära följa, och stödja forskning, om bl.a. hyggesfritt skogsbruk och andra åtgärder omkring miljövänligt skogsbruk.

Mål och insatser 2022-2024

Målet under perioden är att uppnå en årlig utdelning på 13 000 tkr (varav 6 500 tkr till andelsägande församlingar och pastorat, samt 6 500 tkr till kyrkans interna utjämningsystem).

För att på sikt öka förväntad avkastning och sprida investeringar till fler tillgångsslag är inriktningen att prästlönefonden vid periodens utgång ska uppgå till minst 10 % av de samlade tillgångarna.

Presenterad ekonomisk plan för perioden innehåller osäkerheter. De siffror som anges för 2023 och 2024 ska därför ses som preliminära.

Utvecklingsområden som kräver särskilda insatser

Under de senaste åren har intresset för hållbarhetsfrågor kopplat till skogsbruket ökat markant. Detta ställer nya krav när det gäller kommunikation. En del i utmaningarna är kopplat till att "forskningsvärlden" är splittrad och att olika intressenter därmed har olika ingång i samtalen.

De synpunkter som inkommit på hur Luleå stifts prästlönetillgångar bedriver sitt skogsbruk kan i stor utsträckning kopplas till att skogsinnehavet har en annan åldersklassfördelning än de stora vinstdrivande skogsföretagen. Trots att vi har en väsentligt högre andel avsatt areal skogsmark än vad som följer av samtliga skogscertifieringar så riktas kritik mot avverkning av äldre skogar med naturvärden. Detta ställer stora krav på såväl kommunikation, goda processer och inte minst god kunskap och goda beslutsunderlag vid varje beslut om avverkning eller andra åtgärder.

Inom den löpande skogsförvaltningen kan noteras fokus på att säkerställa ändamålsenlig infrastruktur genom skogsvägar och uppdaterade skogsbruksplaner. En viktig del i arbetet är att vårda och vidareutveckla de goda relationer som finns med samebyarna. Återbeskogning av ca 800 hektar samt ungskogsröjning på ca 1200 hektar planeras under perioden. I budget för 2022 finns post för naturvård skötsel om 0,5 miljoner kr som är tänkt att användas till åtgärder för att förstärka naturvärden i området som vi har avsatta men som kräver skötsel för att bibehålla eller förstärka befintliga naturvärden.

Under 2022 ska även ett arbete genomföras i syfte att beskriva hur vi idag arbetar med hyggesfria metoder i skogsbruket.

Omvärldsfaktorer och osäkerhet

Skogsstyrelsen har efter en uppmärksammat inventering som Sveaskog genomförde 2019 startat ett projekt för att försöka finna anledningen till ökade angrepp av törskatesvamp på framför allt yngre tallskogar. Den inventering som Sveaskog utfört pekade på att ca 25 % av skogarna i åldern 10–30 år inte når upp till kraven i skogsvårdslagen om minsta antal träd som förväntas bidra till den framtida virkesproduktionen. Skogsstyrelsen har sedan 2020 drivit ett projekt för att försöka ge skogsägare råd kring skötsel av svårt skadade bestånd samt att begränsa nya angrepp. Egenomsförvaltningens personal är engagerade i 2 olika grupperingar för att bistå i arbetet.

Under 2021 har virkesmarknaden präglats av den pågående pandemin och köpande företag har varit försiktiga med att hålla för stora lager vid en eventuell konjunkturunedgång. Detta har inneburit en avvaktande virkesmarknad men det har under hösten visat sig att ett underskott verkar föreligga och våra priser har därmed förbättrats avsevärt från föregående år. Osäkerheten inför 2022 är fortsatt stor, är uppgången tillfällig eller kommer vi att kunna räkna med en högre nivå den närmaste tiden.

Barnkonsekvensanalys

Prästlönetillgångarnas primära uppgift är att tillskapa ekonomiska förutsättningar för församlingar och stift att utöva verksamhet i enlighet med Svenska kyrkan uppdrag, dessa medel används sedan enligt respektive enhets mål och riktlinjer. I det vardagliga arbetet upplåter vi flera skogsområden till skolskogar andra projekt som är ämnade till att förbättra barns möjligheter att tillgodogöra sig utbildning och förkovra sig i harmoniska miljöer. Skogsbruksåtgärder som sker i anslutning eller närhet till bostadshus eller offentliga miljöer föregås där det är motiverat av dialog med de närboende för att fånga in önskemål om särskilda åtgärder som vi i rimlig mån beaktar för att förbättra närmiljön för bland andra barnfamiljer. Skogen och dess cirkulära produkter är en av de viktigaste komponenterna i det omställningsarbete som Sverige står inför i och med de högt satta målen om koldioxidneutralitet till år 2045. För framtida generationer är ett ansvarsfullt och produktivt skogsbruk en förutsättning med dagens kunskapsläge.